

Školní čtenářské kluby

Říká se, že dnešní děti nečtou – je tomu skutečně tak? Pokud ano, je možné tento stav změnit? Proč je důležité, aby děti četly? Jak rozvíjet dětské čtenářství? Jaké knížky baví dnešní děti? Jak čtenářské aktivity zakomponovat do běžné výuky?

Čtenářské kluby

Na tyto otázky naše škola hledá odpovědi v projektu „Školní čtenářské kluby na 2. st. ZŠ“, v němž budeme s podporou Nové školy, o. p. s., po dobu tří let pracovat spolu s dalšími dvaceti šesti základními školami napříč celou Českou republikou. Všichni společně zaměříme svou pozornost mimo jiné i na to, jak rozvíjet čtenářství u náctiletých, v jejichž domovech četba nemá své pevné místo nebo kde se vzdělání nevěnuje potřebná pozornost. Projekt je financován z prostředků **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání** a běží v období 1. 11. 2016 – 30. 10. 2019.

Naše společná přesvědčení o dětském čtenářství

- Rozvíjet čtenářství můžeme jen u dětí, které poznaly radostný zážitek z četby.
- Každé dítě potřebuje při své čtenářské cestě průvodce.
- Čtení je potřeba věnovat čas.
- Čtenářská gramotnost je základním předpokladem školního i životního úspěchu dětí.

V naší škole se od února 2017 schází čtenářský klub otevřený přibližně 12 dětem převážně z druhého stupně, z nichž část tvoří žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Děti se ve formátu volnočasové aktivity setkávají jedenkrát týdně na dvě vyučovací hodiny. Cílem setkávání je **vytváření čtenářského společenství. V centru tohoto společenství je bohatá nabídka knih a čtení.** Čtenářský klub vedou dva manažeři – kmenový pedagogický pracovník školy a externista se znalostí dětské literatury a čtenářství z jiné organizace (nejčastěji z dětského oddělení veřejné knihovny).

Cílem klubu je pozitivně ovlivňovat členy v jejich vztahu ke knihám a čtení, přenést kladný postoj ke čtenářství i do jejich osobního života a tím alespoň částečně kultivovat i jejich domácí prostředí. Klub je vybaven podsedáky a kusovými koberci. Ve chvílích samostatného tichého čtení odpoutání se od lavic umožní vyhledat každému žákovi pohodlnou pozici, což je jedno ze základních pravidel pro rozvoj čtenářství velmi osvědčené metody RWCT Dílna čtení. **Centrem bude ale především vybavená knihovna**, pro mnoho žáků je to věc, na kterou nejsou z domova zvyklí, nepatří mezi předměty běžné, tedy ani nijak pro život

důležité. Knihovna s vyrovnanými barevnými hřbety knih, kolem níž se žáci srocují, vybírají si knihy, neformálně si je doporučují, knihy vyjímají, prohlížejí a zase vrací zpět – to je ideál každého čtenářského klubu.

Náplň klubu již od počátku zakládáme na třech stěžejních čtenářských aktivitách: **sdílení vlastního čtenářství spolu s doporučováním si četby navzájem** (zde klademe důraz na vrstevnické doporučování, které je hlavním faktorem při výběru knihy a v motivaci k četbě vůbec), **půjčování knih domů** – podle jasně daných pravidel, která si každá škola individuálně nastaví – a **přímá práce s knihou během samotné schůzky s důrazem na samostatné čtení knih dle vlastního výběru formou dílny čtení, resp. přímá práce s knihou formou čtenářských lekcí**. Ve čtenářském klubu budeme kromě pravidelné činnosti organizovat i schůzky s odlišnou náplní. Jedná se o **Den otevřeného klubu**, kdy jsou pozváni rodiče či spolužáci, resp. ostatní učitelé naší školy, **návštěvy osobností v klubu a scénické čtení v klubu**.

Čtenářský klub nemá být **příjemným a inspirativním prostředím** jen pro děti, nýbrž i **pro paní učitelku, která jej vede**. Možnost při vedení klubu spolupracovat s knihovníkem obohacuje zaběhlé postupy pedagogů o nový rozměr. Knihovníci mají větší přehled o dětské literatuře, nejsou svázáni osnovami a často se jim lépe daří vytvořit tu správnou volnočasovou atmosféru. Práce v tandemu učitel – knihovník přináší možnost osobního i profesního růstu na obou stranách. Obě vedoucí mají svoji osobní metodiku, která jim pomáhá připravovat klubový program tak, aby děti bavil, sledoval konkrétní čtenářské cíle a byl (časem) dobře využitelný i v běžné výuce. Smyslem projektu totiž není jen oněch přibližně 12 dětí docházejících do klubu, ale především **postupné ovlivňování celého školního prostředí směrem k otevření se čtenářství a jeho prostoupení výukou** i jiných oblastí než výhradně českého jazyka. **Klubová setkání umožňují pedagožkám vyzkoušet postupy či metody, k nimž by se v běžné výuce třeba neodhodlaly**, ať z důvodu vysokého počtu dětí ve třídě, nejistoty v metodě nebo nutnosti beze zbytku splnit cíle hodiny. Čtenářský klub je kroužkem i pro paní učitelky, resp. knihovnice – **když se něco nepodaří, nevadí** 😊. Slepá cesta nebo chyba jsou **příležitostmi pro zlepšení**. Je však nezbytné se zastavit v reflexi setkání nad tím, proč se něco nezdařilo, hledat cesty, jak to příště zkusit znovu lépe.

Navazujeme na tříleté zkušenosti mimopražského projektu „Brána ke vzdělávání“ financovaného v rámci Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost. Spolu s námi taje dětského čtenářství (tentokrát však s explicitním zaměřením na děti s odlišným mateřským jazykem) prozkoumávají ve 13 čtenářských klubech 10 pražských základních škol, a to v projektu financovaném v Operačním programu Praha – pól růstu ČR.

Více informací o našem společném snažení, inspiraci i mnoho knižních anotací a lekcí využitelných ve výuce, najdete na www.ctenarskekluby.cz nebo na facebooku Školní čtenářské kluby.